Forslag til Cavlingprisen 2026

Journalister: Jens Kristian Lai og Steffen Villadsen, Licitationen

Produkt: Artikelserien "3F, migranter og millioner" (18.-22. maj 2026)

I årevis har 3F stået som værn om den lille mand mod social dumping på danske byggepladser. I maj 2026 viste Jens Kristian Lai og Steffen Villadsen i artikelserien "3F, migranter og millioner", at den lille mand også kan være indtægtskilden. Når underbetalte udenlandske byggearbejdere vinder sager, ender pengene ofte ikke hos dem, men i fagforeningens egen kasse. Det er netop de mest udsatte, 3F eksisterer for at beskytte, der bliver grundlag for indtægterne.

Afdækningen bygger på tungt dokumentarbejde: voldgiftskendelser, forlig samt regnskaber, budgetter og referater fra lokalafdelinger, som ingen er forpligtet til at offentliggøre. I Cipa-sagen om metrobyggeriet gik 4,9 mio. kr. af en dom på 22 mio. kr. til de 38 medlemmer, resten til fagforeningen. Mod byggefirmaet Solesi fik otte medlemmer 400.000 kr., mens 3F fik en bod på 14 mio. kr. for underbetaling af godt 130 arbejdere. I en stor 3F-afdeling i København udgør "andre indtægter", der omfatter bod, knap hver femte krone i budgettet, mens afdelingen forventer medlemsfald.

Serien er samtidig fair. Journalisterne understreger, at praksis er lovlig, giver formanden for 3F's Byggegruppe bred plads til at forsvare den og stiller hans synspunkter over for kritik fra tidligere 3F-ansatte, en rumænsk byggearbejder og forskere, der ser belæg for begge fortællinger. Serien forklarer også, hvordan 48-timers møderne opstod, og hvordan de har forrykket magtbalancen mellem 3F og DI Byggeri forud for overenskomstforhandlingerne i 2028.

Serien åbner for mere fagforeningskritisk journalistik. 48-timers møderne, som DI Byggeri nu vil evaluere er ét emne. Andre journalister har nu grund til at spørge, om udenlandske arbejdstagere, der indbetaler til 3F-pensioner, nogensinde ser pengene igen? De kan også spørge, om fagbevægelsen fortsat skal kunne holde sine regnskaber lukkede, mens resten af samfundet, som bliver stadig mere transparant, skal lægge revisorerklæring og regnskabstal frem i CVR? Serien konstaterer, at hverken 3F eller afdelingerne er pålagt at offentliggøre regnskaber.

Lai og Villadsen har gransket en af landets mest magtfulde fagforeninger med dokumentation, nuancer og respekt for de berørte. Det er grundigt, væsentligt og uafhængigt journalistisk arbejde, som fortjener Cavlingprisen.

Vh Christian Lemvigh